

๑๑๔ สุขุมวิท ๒๓ แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐ โทรศัพท์ ๐-๒๖๔๙-๕๐๐๐ ภายใน ๑-๕๖๖๖ โทรศัพท์/โทรสาร ๐-๒๒๕๘-๐๓๑๑

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ ฉบับประจำวันที่ ๓-๕ เดือนธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๕ หน้า ๓๔

ศูนย์สารสนเทศและการประชาสัมพันธ์ ได้จัดระบบข่าวสื่อสิ่งพิมพ์ สนใจดูได้ที่ <http://news.swu.ac.th/newsclips/>

บทเรียนสร้างนิสัยจิตอาสาเชื่อมคนอาเซียนผ่านการให้

บทเรียนสร้างนิสัยจิตอาสา

เชื่อมคนอาเซียนผ่านการให้

เมื่อเรื่องจิตอาสาถูกกำหนดให้เป็นวาระแห่งชาติ ได้มีการณรงค์และทำงานด้านจิตอาสากันอย่างกว้างขวางทั้งภาครัฐและเอกชน จนลงมาถึงภาคการศึกษาซึ่งเป็นต้นทางแห่งการปลูกฝังจิตสำนึกที่ได้ผลที่สุด วันนี้ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนหรือสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาต่างมองเห็นทิศทางดังกล่าวและต้องการสร้างให้ผลผลิตของตนเองออกมาเป็นทั้งคนดีและคนเก่ง

ยิ่งไปกว่านั้น การเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 ที่กำลังมาถึงในอีกไม่นานนี้ การร่วมมือกันทำงานด้านจิตอาสาระหว่างกันจะเป็นสะพานแห่งมิตรภาพที่จะเชื่อมความสัมพันธ์อันดี ทั้งยังช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในความแตกต่างและอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

ในเวทีอภิปรายหัวข้อ “ความร่วมมือในการเสริมสร้างการเรียนรู้แก่นักศึกษาผ่านประสบการณ์งานอาสาสมัคร” ในงานมหกรรมจิตอาสาในสถาบันการ

ศึกษา ที่จัดขึ้นโดยความร่วมมือของสถาบันคลังสมองแห่งชาติร่วมกับสำนักบัณฑิตอาสาสมัคร มธ., ศูนย์อาสาสมัคร มธ., ศูนย์อาสาสมัครเพื่อสังคม มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตและเครือข่ายจิตอาสาและมูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ท่าพระจันทร์ เมื่อเร็ว ๆ นี้

“นศ.ดร.นภาพร อดิวนิชยพงศ์” ตัวแทนจากสำนักบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เล่าถึงประสบการณ์ในการผลักดันให้นักศึกษาทำกิจกรรมจิตอาสาว่ามี 3 รูปแบบ คือรับสมัครนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านศูนย์อาสาสมัคร มธ. และการเปิดรายวิชาเลือกคือ วิชางานอาสาสมัครกับการพัฒนาสังคม และวิชาบังคับ TU 100 ความเป็นพลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม ที่ทางมหาวิทยาลัยกำหนดให้นักศึกษาทุกคนต้องเรียน เมื่อปีการศึกษา 2554 ที่ผ่านมา

รูปแบบสุดท้ายคือ การเปิดหลักสูตรบัณฑิตอาสา สำหรับนักศึกษาที่จบปริญญาตรีแต่ยังไม่อยากทำงานสายอาชีพ ยังต้องการแสวงหาความรู้ด้านสังคมเพิ่มขึ้น โดยทางมหาวิทยาลัยมีทุนการศึกษาให้และ “ลักษณะการเรียนในหลักสูตรดังกล่าวเป็นหลักสูตร 1 ปี โดยเรียนทฤษฎีสั้น ๆ จากนั้นให้ลงพื้นที่กับเอ็นจีโอ 7 เดือน แล้วกลับมาทำวิทยานิพนธ์อีก 2 เดือน ทั้งหมดเป็นการผลักดันงานจิตอาสาของ มธ.ตั้งแต่ว่างถึงลึก”

นอกเหนือจากการบูรณาการงานจิตอาสาลงไปเป็นหลักสูตรแล้ว อาจารย์ผู้สอนยังมีส่วนในการผลักดันให้เกิดจิตอาสาได้ แม้จะไม่อยู่ในรายวิชาเรียนโดยตรง

“อาจารย์เสกสรรค์ วิชัยพล” ผู้จัดการโครงการบ้านชีวาศิลป์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เล่าว่า ที่ ม.ขอนแก่นมีการผลักดันเรื่องจิตอาสาโดยชักชวนให้

การร่วมมือกันทำงานด้านจิตอาสา ระหว่างกันจะเป็นสะพานแห่งมิตรภาพ ที่จะเชื่อมความสัมพันธ์อันดี ทั้งยังช่วย ให้เกิดการเรียนรู้ในความแตกต่าง และอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

นักศึกษา มาทำงานด้านสังคมผ่านโครงการบ้านชีวาศิลป์มากกว่า 3 ปี โดยกิจกรรมเน้นไปที่การช่วยฟื้นฟูจิตใจเด็กและผู้ป่วยในโรงพยาบาล แต่ยังคงติดปัญหาเรื่องความต่อเนื่องของโครงการเนื่องจากขาดบุคลากรมาทำงานต่อ

“เราพบว่าเด็กที่เข้ามาทำงานกับเรามี 3 ประเภท คือพวกอกหัก เรียนไม่เก่ง เด็กกลุ่มนี้จะอยู่กับเรานานที่สุด เพราะเด็กจะได้บทเรียนจากการช่วยเหลือคน ส่วนกลุ่มที่สองคือกลุ่มนักศึกษาที่ได้รับการมอบหมายงานจากอาจารย์ ระยะเวลาสั้น ๆ พอหมดโครงการก็หายไป ส่วนกลุ่มที่สามจะเป็นกลุ่มใหม่ที่เกิดขึ้นจากความสนใจ เด็กกลุ่มนี้จะอยู่กับเรา 1 เทอม ทำให้เราทำโครงการที่เกิดความยั่งยืนขึ้นได้”

โดยการมอบหมายงานดังกล่าวอยู่ในส่วนหนึ่งของรายวิชาการจัดการโครงการ ที่มี “ผศ.ดร.นวลฉวี แสงชัย” อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นผู้เสนอแนวทาง

ผศ.ดร.นวลฉวีบอกว่า ในรายวิชานักศึกษาจะต้องคิดการวางแผนงาน มีการจัดหาทุน เราต้องการให้เด็กเห็นว่านอกเหนือจากการวางแผนงานในสายอาชีพแล้วยังมีงานด้านสังคมที่ทำได้เกิดประโยชน์และมีความสุข จึงเสนอให้เด็กไปวางแผนโครงการด้านจิตอาสาร่วมกับโครงการชีวาศิลป์ “เด็กจะเข้าไปช่วยวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งทั้งหมดของชีวาศิลป์และเข้าไปทำการแก้ไขร่วมกัน ซึ่งสิ่งที่เด็กพบคือขาดการประชาสัมพันธ์ ทำให้มีนักศึกษาเข้าร่วมน้อย โครงการจึงไม่ยั่งยืน

หลังจากเรียนจบ ถ้ามีเด็กทำต่อ 1-2 คน ก็ถือว่าสำเร็จแล้ว”

ขณะที่การผลักดันเรื่องจิตอาสาในอาเซียนของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หรือ มอ. ที่มีวิทยาเขตครอบคลุมหลายจังหวัดในภาคใต้ คือสงขลา ปัตตานี สุราษฎร์ฯ ตรัง ภูเก็ต “รศ.ดร.สนั่น ศุภธีรสกุล” ตัวแทนจาก มอ. ยกตัวอย่างว่า ทาง มอ. มีโครงการร่วมกับสถาบันการศึกษาในประเทศอาเซียนอย่างมาเลเซีย อินโดนีเซีย เวียดนาม ทำการสับเปลี่ยนหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพเพื่อนำนักศึกษา นักวิจัยของสถาบันการศึกษาแต่ละประเทศเข้าไปศึกษาศักยภาพของชุมชนและทำแผนธุรกิจร่วมกับชุมชน

“ในโครงการมีการเรียนรู้การอยู่ร่วมกัน เมื่อเกิดมิตรภาพที่ดีต่อกัน นักศึกษาฝึกเรียนรู้ภาษาในประเทศอาเซียนและมองเห็นความแตกต่างในบริบทของแต่ละประเทศ หลังจากนั้นจะมีการติดต่อสร้างเครือข่ายร่วมกันเพื่อทำงานร่วมกันในอนาคต”

โดยจากประสบการณ์การทำงานอาสาสัมครกับนักศึกษาที่ผ่านมาเขาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ที่อาสามาทำงานเพื่อสังคมจะเรียนอยู่ในสายวิทยาศาสตร์ และกว่า 90 เปอร์เซ็นต์เป็นผู้หญิง โดย 80 เปอร์เซ็นต์มาจากพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้และมีตัวเลขลดลงทุกปี

ซึ่งเรื่องนี้มีผู้ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า อาจเป็นเพราะนักศึกษา มีการรวมตัวกันเองออกไปทำงานด้านสังคมมากขึ้นและไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นทางการกับมหาวิทยาลัย จึงไม่ได้หมายความว่า

เด็กให้ความสนใจในงานอาสาน้อยลง

ขณะที่มหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าธนบุรี แม้จะไม่มีการสร้างชมรมอาสาอย่างจริงจัง แต่เมื่อเกิดวิกฤตในสังคม นักศึกษากลับรวมตัวกันเองนับหลายพันคนมาทำงานด้านจิตอาสา หรืออย่างตอนเกิดเหตุการณ์น้ำท่วม นักศึกษาก็ใช้ความสามารถด้านวิศวกรรมไฟฟ้าผลิตสิ่งประดิษฐ์เพื่อ çekไฟรั่วในน้ำ

ในทิศทางเดียวกัน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์มีศูนย์อาสาสมัครเพื่อสังคมที่ระดมนักศึกษา มาทำงานด้านสังคมและแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับศูนย์อาสาของ มธ. อย่างต่อเนื่อง หรือมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (มศว.) ที่กำลังจะมีการขับเคลื่อนเรื่องการทำงานด้านสังคมอย่างจริงจัง

และหากมองที่สถาบันการศึกษาภาคเอกชนอื่น ๆ อย่างมหาวิทยาลัยรังสิต ก็มีจุดยืนเรื่องการสร้างสังคมธรรมภิบาล เช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยศรีปทุม ที่วางตัวเป็นมหาวิทยาลัยแห่งความรับผิดชอบสังคม หรือ USR รวมถึงมหาวิทยาลัยหอการค้าไทยที่มีโครงการด้านสังคม โดยนำองค์ความรู้ทางเศรษฐกิจเข้าไปช่วยเหลือชุมชนและเกษตรกร

อย่างไรก็ตาม ยังมีการพูดถึงปัญหาของการทำจิตอาสา คือ งบประมาณ ที่ขณะนี้แม้ภาคเอกชนจะมีการทำซีเอสอาร์หรือการทำงานเพื่อสังคมมากขึ้น แต่นั่นทำให้ข้อกำหนดในการขอการสนับสนุนเกิดข้อจำกัด รวมถึงการขาดคนทำงานด้านจิตอาสา ด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจ จึงไม่ได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว ทำให้คนที่อยากทำงานเพื่อสังคมหันไปทำงานที่จะสร้างความมั่นคงให้แก่ครอบครัวมากกว่าแทน

ทั้งหมดจึงเป็นเรื่องที่สถาบันการศึกษาจะช่วยเป็นกำลังหลักในการช่วยปมเพาะจิตสำนึกเรื่องจิตอาสาให้แก่คนรุ่นใหม่ เพื่อหวังว่าเมื่อวันที่การหลอมรวมของผู้คนในอาเซียนมาถึง ประสบการณ์ในการทำงานจิตอาสาจะก่อให้เกิดความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างกันและสามารถพัฒนาอาเซียนไปร่วมกันได้อย่างยั่งยืน

